

Министарство просвете и спорта Републике Србије
Друштво математичара Србије

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

29.03.2003.

Први разред – А категорија

1. Нека су x и y ненегативни реални бројеви такви да је $x + y = 2$. Доказати да важи

$$x^2y^2(x^2 + y^2) \leq 2.$$

Када важи једнакост?

2. Дат је број 2^k , $k > 3$. Доказати да се пермутацијама цифара овог броја не може добити број 2^n , где је $n > k$.
3. Свако од 20 људи шаље некој десеторици од осталих по једно писмо. Доказати да постоје две особе које су једна другој послале писмо.
4. Кружница која је уписана у троугао ABC додирује странице AB и AC редом у тачкама M и N . Нека је P тачка пресека симетрале угла $\sphericalangle ABC$ и праве MN . Доказати да је површина троугла ABC два пута већа од површине троугла ABP .
5. На страницама BC , CA и AB троугла ABC уочене су тачке A_1, B_1 и C_1 , редом. Нека је T тежиште троугла ABC , а T_1 тежиште троугла $A_1B_1C_1$. Доказати да је $T \equiv T_1$ ако и само ако је

$$AC_1 : C_1B = BA_1 : A_1C = CB_1 : B_1A.$$

Време за рад 240 минута.
Задатке детаљно образложити.

Министарство просвете и спорта Републике Србије
Друштво математичара Србије

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

29.03.2003.

Други разред – А категорија

1. Доказати да квадратне једначине $ax^2 + bx + c = 0$ и $bx^2 + cx + a = 0$, $a, b, c \in \mathbb{R}, a \neq 0, b \neq 0$, имају заједничко решење ако и само ако важи $a^3 + b^3 + c^3 = 3abc$.
2. Нека је S подскуп скупа реалних бројева који је затворен у односу на множење (то значи кад год су $a, b \in S$, онда је и $a \cdot b \in S$). Нека су T и U дисјунктни подскупови скупа S , чија је унија цео скуп S . Познато је да производ ма која три елемента скупа T (не обавезно различита) припада скупу T и да производ ма која три елемента из U припада скупу U . Доказати да је бар један од подскупова T и U затворен у односу на множење.
3. Нека су a, b, c реални бројеви, такви да је $0 < a \leq b \leq c$. Доказати да важи
$$(a + 3b)(b + 4c)(c + 2a) \geq 60abc.$$
Када важи једнакост?
4. Да ли је могуће једнакостранични троугао странице 3 разрезати на 2003 дисјунктна троугла, тако да сваки од њих има све странице веће од 1?
5. Круг k у тачкама P и Q додирује краке угла $\sphericalangle POq$. На полуправој Oq је дата тачка X , тако да пресечна тачка Z круга k и праве PX различита од P полови дуж PX . Ако је Y пресечна тачка круга k и праве OZ различита од Z , доказати да је $PX \parallel QY$.

Време за рад 240 минута.
Задатке детаљно образложити.

Министарство просвете и спорта Републике Србије
Друштво математичара Србије

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

29.03.2003.

Трећи разред – А категорија

1. а) Да ли постоји неконстантан низ природних бројева $a_1, a_2, \dots$ такав да за свако $k \geq 2$ важи

$$a_k = \frac{2a_{k-1}a_{k+1}}{a_{k-1} + a_{k+1}} ?$$

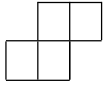
- б) Да ли постоји неконстантан низ природних бројева $a_1, a_2, \dots, a_{2003}$ такав да за свако $2 \leq k \leq 2002$ важи

$$a_k = \frac{2a_{k-1}a_{k+1}}{a_{k-1} + a_{k+1}} ?$$

2. Нека је $p > 2$ прост број. Доказати да је сваки делилац броја $2^p - 1$ облика $2kp + 1$ за неко природно k .
3. Нека је O центар описане кружнице, а T тежиште троугла ABC , који није једнакостраничан. Доказати да је OT нормална на тежишну дуж CC_1 ако и само ако за странице троугла важи $BC^2 + CA^2 = 2AB^2$.
4. Нека је $n \geq 3$, а $a_1, a_2, \dots, a_n$ реални бројеви такви да је $a_1 \geq a_2 \geq \dots \geq a_n \geq 0$. Доказати да важи

$$a_1a_2a_3 + a_2a_3a_4 + \dots + a_{n-2}a_{n-1}a_n \leq \left(\frac{a_1 + a_2 + \dots + a_n}{3} \right)^3.$$

Када важи једнакост?

5. Колико се највише фигура подударних са може поставити у таблу 2003×2003 без преклапања тако да свака фигура покрива тачно 4 јединична поља?

Време за рад 240 минута.
Задатке детаљно образложити.

Министарство просвете и спорта Републике Србије
Друштво математичара Србије

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

29.03.2003.

Четврти разред – А категорија

1. Наћи скуп свих могућих позитивних реалних бројева V таквих да постоји правоугли паралелепипед са следећим особинама: његова запремина је V , површина 18, а сума растојања од центра до страна је 6.
2. Нека је $p > 2$ прост број. Доказати да је сваки делилац броја $2^p - 1$ облика $2kp + 1$ за неко природно k .
3. Нека је O центар описане кружнице, а T тежиште троугла ABC , који није једнакостраничан. Доказати да је OT нормална на тежишну дуж CC_1 ако и само ако за странице троугла важи $BC^2 + CA^2 = 2AB^2$.
4. Нека је $n \geq 3$, а $a_1, a_2, \dots, a_n$ реални бројеви такви да је $a_1 \geq a_2 \geq \dots \geq a_n \geq 0$. Доказати да важи

$$a_1 a_2 a_3 + a_2 a_3 a_4 + \dots + a_{n-2} a_{n-1} a_n \leq \left(\frac{a_1 + a_2 + \dots + a_n}{3} \right)^3.$$

Када важи једнакост?

5. На кружници је дато n тачака. Никоје три дужи које се добијају спајањем ових тачака се не секу у једној тачки унутар круга. На колико области ове дужи деле круг?

Време за рад 240 минута.
Задатке детаљно образложити.

Министарство просвете и спорта Републике Србије
Друштво математичара Србије

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

29.03.2003.

Први разред – Б категорија

1. Доказати да за све реалне x и y важи

$$x^2 + 2xy + 3y^2 + 2x + 6y + 4 \geq 1.$$

Када важи једнакост?

2. Наћи најмањи природан број који је четири пута мањи од броја написаног истим цифрама, али у обрнутом поретку.
3. Свако од 20 људи шаље некој десеторици од осталих по једно писмо. Доказати да постоје две особе које су једна другој посла-
ле писмо.
4. Ако су x, y, z, u природни бројеви већи од 1, такви да важи $xy = zu$, доказати да је број

$$\frac{(x+z)(x+u)(y+z)(y+u)}{(x+y+z+u)^2}$$

сложен природан број.

5. Дат је полукруг над пречником AB и на њему тачке C и D тако да је $\sphericalangle CSD$ прав, где је S средиште дужи AB . Нека је E пресек правих AC и BD , а F пресек правих AD и BC . Доказати да је $EF \perp AB$ и $EF = AB$.

Време за рад 240 минута.
Задатке детаљно образложити.

Министарство просвете и спорта Републике Србије
Друштво математичара Србије

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

29.03.2003.

Други разред – Б категорија

1. У скупу реалних бројева решити једначину

$$(x-1)\sqrt[3]{\frac{x-1}{3-x}} + (3-x)\sqrt[3]{\frac{3-x}{x-1}} = 2.$$

2. Нека је S подскуп скупа реалних бројева који је затворен у односу на множење (то значи кад год су $a, b \in S$, онда је и $a \cdot b \in S$). Нека су T и U дисјунктни подскупови скупа S , чија је унија цео скуп S . Познато је да производ ма која три елемента скупа T (не обавезно различита) припада скупу T и да производ ма која три елемента из U припада скупу U . Доказати да је бар један од подсупова T и U затворен у односу на множење.
3. Дата је квадратна једначина $ax^2 + bx + c = 0$, $a, b, c \in \mathbb{R}$, $a \neq 0$. Ако су оба решења једначине реална и припадају интервалу $(0, 1)$, доказати да је $a(2c + b) < 0$.
4. У кружни одсечак коме одговара централни угао од 120° уписан је квадрат. Одредити дужину странице квадрата, ако је полупречник круга $2 + \sqrt{19}$.
5. Доказати да је број $\left(\sqrt[6]{8\sqrt{5} + 16} + \sqrt{\sqrt{5} + 1} \right) \cdot \sqrt{\sqrt{5} - 1}$ цео и израчунати га.

Време за рад 240 минута.
Задатке детаљно образложити.

Министарство просвете и спорта Републике Србије
Друштво математичара Србије

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

29.03.2003.

Трећи разред – Б категорија

1. Израчунати дужину полупречника лопте уписане у тространу пирамиду $SABC$, ако су ивице SA, SB и SC међусобно нормалне и $AB = BC = a, BS = b$.

2. Решити систем у зависности од реалног параметра a :

$$\begin{aligned} ax + by + z &= 1 \\ x + 6ay + z &= 6 \\ x + by + az &= 1. \end{aligned}$$

3. Нека су a, b, c, d странице, а P површина конвексног четвороугла. Доказати да важи $P \leq \frac{a^2 + b^2 + c^2 + d^2}{4}$. Када важи једнакост?
4. Нека је E средиште странице AB квадрата $ABCD$, а F и G тачке на страницама BC и CD , редом, такве да је $EF \parallel AG$. Доказати да је FG тангента на круг уписан у квадрат $ABCD$.
5. Ако за оштре углове α, β и γ важи $\cos \alpha = \operatorname{tg} \beta, \cos \beta = \operatorname{tg} \gamma$ и $\cos \gamma = \operatorname{tg} \alpha$, доказати да је $\sin \alpha = \sin \beta = \sin \gamma = \frac{\sqrt{5} - 1}{2}$.

Време за рад 240 минута.
Задатке детаљно образложити.

Министарство просвете и спорта Републике Србије
Друштво математичара Србије

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

29.03.2003.

Четврти разред – Б категорија

1. Наћи скуп свих могућих позитивних реалних бројева V таквих да постоји правоугли паралелепипед са следећим особинама: његова запремина је V , површина 18, а сума растојања од центра до страна је 6.

2. Наћи $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x(x^{2003} - 1) - 2003(x - 1)}{(x - 1)^2}$.

3. Решити систем

$$x - y + z = 6, \quad x^2 + y^2 + z^2 = 14, \quad x^3 - y^3 + z^3 = 36.$$

4. Одредити тачку на елипси $\frac{x^2}{8} + \frac{y^2}{18} = 1$ у првом квадранту, такву да тангента на елипсу у тој тачки гради са координатним осама троугао најмање површине.

5. Дат је низ тачака $T_i(x_i, y_i)$ у xOy равни, тако да је

$$x_0 = 1, \quad y_0 = 0 \text{ и } x_{n+1} = \sqrt{3}x_n - y_n, \quad y_{n+1} = x_n + \sqrt{3}y_n \text{ за } n \geq 0.$$

У ком квадранту се налази тачка T_{2003} ?

Време за рад 240 минута.
Задатке детаљно образложити.